

בארץ סין

התרגום החדש של "האדמה הטובה" מלמד על האיפוק הרגשי שהפגינה פרל בק כשכתבה את אחד הרומנים הגדולים והחשובים של המאה הקודמת

עמת בינו לבין עבודת האדמה, שמוצגת כאן כייעוד אנושי נעלה שגובל בפטישיזם, כדרך לגאולה. התרחקות מהאדמה היא כמו כגיי-דה בעיקרון מוסרי, פשיטת רגל רוחנית. אבל לא הייתי ממחר לצרף את "האדמה הטובה" לרשימת הקריאה המומלצת לנוער הגבעות. כי לבק יש רזכות אינסופיות של חמלה לגיי-בוריה, והיא מתנגדת לכל צורה של דיכוי - פוליטי, דתי או מיני. ועל אף ההשתאות הגדולה מכוחו של הטבע, בק לא נגררת לפי-סטורליה כפריצת צפוייה. כי האדמה היא לא רק טובה; היא גם נוקמת ובוגדנית ומולידה אסונות.

"האדמה הטובה" הוא אחד הרומנים הפרי פולריים בתולדות הספרות. הוא (והסרט שהתבסס עליו) חשף מיליוני קוראים במערב לארץ שהייתה עד אז בחזקת נעלם, וגם קיבע תפיסות של אקזוטיקה קולוניאליסטית שבשלב מסוים התחילו לעצבן הרבה חוקרים באקדמיה. זה המקור לסיפורים ששמענו ביי-לדותנו על אנשים רעבים לקצרת אורז או על נהגי ריקשה שמכילים נוסעים עשירים ביי-חובות הצרים. בשנות ה-70 וה-80 של המאה שעברה הספר איבד מזוהרו, ובק נתפסה כמי שתרמה לשיח הגזעני על אסיה. כשמועדון הספר הטוב של אפרה ווינפרי אימץ את הספר, המחברת איבדה את שארית האמינות ההיסטורית שעוד הייתה לה.

התרגום החדש מבליט את האיפוק הרגשי שבק גוזרת על עצמה גם כרגעים הנפיצים ביותר, שומר על הצלילות של המבוע מבלי ליפול למלכודות של לשון מעודכנת מדי (השפה הארכאית בת-הגומים הישנים הפכה את הקריאה לחוויה מעט מטרידה), ומדגיח את העוצמה האפית של הסיפור. "האדמה הטובה" שייך לתקופה שבה אנשים צעירים התרחקו לספרות ברצינות מרפרות, נטולת מורעות עצמית, וחלק מהעונג שבקריאה הוא נוסטלגיה. זה מסוג הספרים שאיזו ספרנית קשוחה וקפדנית מגישה לך ביי-דיים רועדות רק אחרי שהחליטה שאתה באמת ראוי להם. ♦

"האדמה הטובה", פרל בק, תר-גום: שרון פרמינגר, פני-דיעות ספרים

"האדמה הטובה" נפתח בחתונה: בכוקר הטקס האיכר ואן לונג עדיין לא פגש את אשתו המיועדת, ובדרכו לאסוף את ארילן מהבית שבו היא משמשת כשפחה הוא יכול רק לקוות שהיא לא סובלת מחטטים על העור ומשפה שסועה - נתונים גופניים שהיו מוריי-דים אותה אפילו עמוק יותר בתחתית הדי-רוג החברתי (ההנחה המקובלת היא שגופן של שפחות טובות מראה במיוחד כבר חולל על ידי בני האדונים). כמה שעות אחר כך, אחרי שנגאלה מתנאי העבדות בבית מעבי-דיה, ארילן מכינה את הארוחה החגיגית לקראת מץ האורחים שהוזמנו לליל הכלולות שלה, אבל היא עצמה מבלה את הערב הגדול על ערימת קש במטבח, במחיצת השור המשפחתי. אחרי שהאורחים הסתלקו, כשהוא ממתין לה במיטה המשותפת, גאה ואסיר תודה, ואן לונג "נמלא פתאום שמחה שאימה לפרוץ את גופו".

מי שיצפה לדרגה גבוהה יותר של עידון רומנטי יתאכזב. בכלכלת המחסור הקיצונית שבה חיים גיבורי "האדמה הטובה", אהבה טהורה אינה רגש בלתי תלוי. היא מותנית בכישורים המעשיים של ארילן, ביכולת לתרום למשק המשפחתי או לטפל באב הקשיש והנרגן של בעלה - ולעשות את כל אלה ביי-יננות מוחלטת, בהכרת תודה על הזכות לשרת. אבל ארילן היא לא רק סיוט פמיניסטי. כשהבצורת מביאה את הרעב הגדול היא מוכיחה כושר הישרדות נדיר. בעזרת התכונות שהפכו אותה לרעייה טובה - תושייה, חריצות, קבלה שקטה של גזירות הגורל והימנעות מרחמים עצמיים - היא מחלצת את משפחתה מקיבוץ נדבות ברהוב.

עלילת "האדמה הטובה" מתרחשת בסין של לפני מלחמת העולם הראשונה ומבוססת על היכרות אינטימית ועמוקה של המחברת עם הארץ ואנשיה. בק מתארת בריאליזם פרטני ונוקב את הטרדייה של העוני: ארילן נדחפת לרצוח את בתה השנייה בלידתה כדי לחסוך ממנה את אימי הרעב וגם כדי לא להעמיס על התקציב המשפחתי הזעום עוד פה שצריך להאכיל. ביותר ממובן אחר "האדמה הטובה", שיצא ב-1931, למעשה מנכא את המהפכה הקומוניסטית שתהרג על סין כמה עשורים אחר כך. זו לא תודעה כוזבת שמלבה את הלהט המהפכני, אלא בטן נפוחה מרעב. הספר מטפל בכוח המשחית של הכסף ומי-

על המדף

"על זה לא מדברים", יוסי קליין, אחוזת בית

עיתונאי שזה עתה פוטר מעבודתו, נשכר על ידי חבר ללימודים לכתוב את "ספר היוכל" למושבה ששניהם גדלו בה. הג'יב החדש שואב אותו לרצח ישן שהוא זוכר מילדותו שעד מהרה הופך לאובססיה. הסופר היה העורך הראשון של עיתון "חדשות" זל.

"אוקיינוס בקצה המשעול", ניל גימן, תרגום: דידי חנוך, ידיעות ספרים

רומן חדש של גימן, שהתפרסם בעיקר בזכות הרומנים הגרפיים שלו: גבר כניל העמידה חוזר לעיר הולדתו להשתתף בהלוויה, מבקר בבית חווה רעוע ומוצא את עצמו נשטף ביכרונות מילדותו: 40 שנה קודם לכן התאבד שם גבר במכוננית גנובה.

"האישה השקטה", א.ס.א הריסון, תרגום: מעין זיגדון, הוצאת סלע

הזוגיות המושלמת של ג'רדי וטור מגיעה לנקודת משבר. היא חשודה ברצח - הוא הקורבן. רומן שמתאר בקולות מתחלפים התפרקות של זוגיות של אנשים שדוהרים לקראת אטון.

בארץ סין

התרגום החדש של "האדמה הטובה" מלמד על האיפוק הרגשי שהפגינה פרל בק כשכתבה את אחד הרומנים הגדולים והחשובים של המאה הקודמת

על המדף

"על זה לא מדברים", יוסי קליין, אחוזת בית

עיתונאי שזה עתה פוטר מעבודתו, נשכר על ידי חבר ללימודים לכתוב את "ספר היוכל" למושבה ששניהם גדלו בה. הגיב החדש שראב אותו לרצח ישן שהוא זוכר מילדותו שעד מהרה הופך לאובססיה. הסופר היה העורך הראשון של עיתון "הרשות" ז"ל.

"אוקיינוס בקצה המשעול", ניל גימן תרגום: דידי חנוך, ידיעות ספרים

רומן חדש של גימן, שהתפרסם בעיקר בזכות הרומנים הגרפיים שלו: גבר בגיל העמידה חוזר לעיר הולדתו להשתתף בהלוויה, מבקר בבית חווה רעוע ומוצא את עצמו נשטף בזיכרונות מילדותו: 40 שנה קודם לכן התאבד שם גבר במכונית גנובה.

"האישה השקטה", א.ס.א הריסון תרגום: מעין זיגדון, הוצאת סלע

הזוגיות המושלמת של ג'ידי וטורד מגיעה לנקודת משבר. היא חשודה ברצח - הוא הקורבן. רומן שמתאר בקולות מתחלפים התפרקות של זוגיות של אנשים שדוהרים לקראת אטון.

"האדמה הטובה", פרל בק, תר-גום: שרון פרמינגר, פניידעות ספרים

"האדמה הטובה" נפתח בחתונה: בכוקר הטקס האיכר ואן לונג עדיין לא פגש את אשתו המיועדת, ובדרכו לאסוף את ארילן מהבית שבו היא משמשת כשפחה הוא יכול רק לקוות שהיא לא סובלת מחסטים על העור ומשפחה שסועה - נתונים גופניים שהיו מוריי-דים אותה אפילו עמוק יותר בתחתית הדי-רוג החברתי (ההנחה המקובלת היא שגופן של שפחות טובות מראה במיוחד כבר חולל על ידי בני האדונים). כמה שעות אחר כך, אחרי שנגאלה מתנאי העבדות כבית מעבי-דיה, ארילן מכינה את הארוחה החגיגית לקו-מץ האורחים שהוזמנו לליל הכלולות שלה, אבל היא עצמה מבלה את הערב הגדול על ערימת קש במטבח, במחיצת השור המשפח-תי. אחרי שהאורחים הסתלקו, כשהוא ממתין לה במיטה המשותפת, גאה ואסיר תודה, ואן לונג "נמלא פתאום שמחה שאימה לפרוץ את גופו".

מי שיצפה לדרגה גבוהה יותר של עידון רומנטי יתאכזב. בכלכלת המחסור הקיצונית שבה חיים גיבורי "האדמה הטובה", אהבה טהורה אינה רגש בלתי תלוי. היא מותנית בכישורים המעשיים של ארילן, ביכולת לת-רום למשק המשפחתי או לטפל באב הקשיש והגורגן של בעלה - ולעשות את כל אלה בנייתנות מוחלטת, בהכרת תודה על הזכות לשרת. אבל ארילן היא לא רק סיוט פמי-ניסטי. כשהבצורת מביאה את הרעב הגדול היא מוכיחה כושר הישרדות נדיר. בעזרת התכונות שהפכו אותה לרעייה טובה - תו-שייה, חריצות, קבלה שקטה של גזירות הגור-רל והימנעות מרחמים עצמיים - היא מחלצת את משפחתה מקיבוץ נדבות ברחוב.

עלילת "האדמה הטובה" מתרחשת בסין של לפני מלחמת העולם הראשונה ומבוססת על היכרות אינטימית ועמוקה של המחברת עם הארץ ואנשיה. בק מתארת כריאליות פרטני ונוקב את הטרגדיה של העיני: ארילן נדחפת לרצוח את בתה השנייה בלידתה כדי לחסוך ממנה את אימי הרעב וגם כדי לא לה-עמים על התקציב המשפחתי הזעום עוד פה שצריך להאכיל. ביותר ממוכן אחר "האדמה הטובה", שיצא ב-1931, למעשה מנכא את המהפכה הקומוניסטית שתהרג על סין כמה עשורים אחר כך. זו לא תודעה כוזבת שמלבה את הלהט המהפכני, אלא בטן נפוחה מרעב. הספר מטפל בכוח המשחית של הכסף ומ-

עמת בינו לבין עבודת האדמה, שמוצגת כאן כייעוד אנושי נעלה שגובל בפטישיזם, כדרך לגאולה. התרחקות מהאדמה היא כמו בגי-דה בעיקרון מוסרי, פשיטת רגל רוחנית. אבל לא הייתי ממחר לצרף את "האדמה הטובה" לרשימת הקריאה המומלצת לנוער הגבעות. כי לבק יש זרורות אינסופיות של חמלה לגי-בוריה, והיא מתנגדת לכל צורה של דיכוי - פוליטי, דתי או מיני. ועל אף ההשתאות הגדולה מכוחו של הטבע, בק לא נגרת לפי-סטורליה כפריית צפוייה. כי האדמה היא לא רק טובה; היא גם נוקמת ובוגדנית ומולידה אסונות.

"האדמה הטובה" הוא אחד הרומנים הפור-פולריים בתולדות הספרות. הוא (והסרט שהתבסס עליו) חשף מיליוני קוראים במע-רב לארץ שהייתה עד אז בחזקת נעלם, וגם קיבע תפיסות של אקזוטיקה קולוניאליסטית שבשלב מסוים התחילו לעצבן הרבה חוקרים באקדמיה. זה המקור לסיפורים ששמענו ביי-לדותנו על אנשים רעבים לקערת אורז או על נהגי ריקשה שמובילים נוסעים עשירים ביי-חובות הצרים. בשנות ה-70 וה-80 של המאה שעברה הספר איבד מזוהרו, ובק נתפסה כמי שתרמה לשיח הגזעני על אסיה. כשמועדון הספר הטוב של אופרה ווינפרי אימץ את הספר, המחברת איבדה את שארית האמינות ההיסטורית שעור הייתה לה.

התרגום החדש מבליט את האיפוק הרגשי שבק גוזרת על עצמה גם כרגעים הנפיצים ביותר, שומר על הצלילות של המבע מבלי ליפול למלכודות של (השפה הארכאית בת-רגומים הישנים הפכה את הקריאה לחוויה מעט מטרידה), ומדגיש את העוצמה האפית של הסיפור. "האדמה הטו-בה" שייך לתקופה שבה אנשים צעירים התייחסו לספרות ברצינות מו-פרות, נטולת מודעות עצמית, וחלק מהעונג שבקריאה הוא נוסט-לגי. זה מסוג הספרים שאיזו ספרנית קשוחה וקפדנית מגישה לך ביי-דיים רועדות רק אחרי שהחליטה שאתה כאמת ראוי להם. ♦

